Број 245. Нови Сад, у недељу 31. октобра 1920. ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВОМ. Година LI.

„Застава“ излази сваки дан осим понедељника и празника. Претплата је 240 К на годину, 120 К на пола годину, а 60 К на четврт годину. Претплатити се може бар на четврт год.

Појединн број 1 круна.

ЗАСТАВА

ОРГАН РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Рукописи се шаљу на уредништво „Заставе“: Нови Сад, Ђурчијска ул. 10., а претплата на администрацију „Заставе“ Нови Сад, Ђурчијска ул. бр. 16. Рукописи се не враћају.

Издавалац друштво „Рад“.

Скупоћа и њени узроци и виновници и њен лек.

II.

Ако отворених очију загледамо у живот, па затим ставимо руку на срце, морамо искрено признати, да су наводна општа невоља и отуд свестрано незадовољство у претежне већине оних што најгласније кукају и роптају усиљени и извештачени. Јер сви они, који шта било производе и продају или купују и препродају, сви ти од пиљара, па преко економа, бакалина, трговца и све до великих банака и индустријалаца, сви су ти данас материјално камо боље него пре, сви још увек „зарађују“ толико, да су пуни новаца, не знајући већ шта ће и куда ће с њима. Сви ови дали су управо невајући оних 20% о измени новца, и плаћали су олако и онај порез на ратне добитке, а уз то нису себе ни у чему ограничавали ни ускраћивали, него су у свему уживали боље него икад. А могли су то све тако чинити, што су они пре и после свих тих својих давања и других трошкова, чим се о истима почело зуцати, наметом на вилајет потрошача себе преиздашно обезбедили од сваке штете, и још замашно ћарили. Ако су требали дати 20% од своје готовине, умањили су ову до измене новца улагањем у робу, акције, страну валуту и т. д. до најниже мере; али су у исти мах својој роби подигли цену не са 20 већ до 50 и више постотака. Исто су радили и приликом уплате порезе на ратни добитак, који је у свију утврђиван и наплаћиван знатно испод праве висине му. А кад је држава сад у томе накнадним порезивањем хтела извести оправдану коректуру, надаше сви ти богатуни дреку, како ће они од реда због тога ништа мање него пропасти! Ово побија већ та неоспорна чињеница, да се број пиљара, занатлија, трговаца и т. д. из дана у дан множи, и да ипак сви напредују видно и брзо, а није пропао ни један...

У ствари натежу, грцају, комраче, падају и пропадају обични телесни радници и умни работници, које они други пљачкају без милосрђа, а који себи данас, лишени материјалних средстава и потпоре „званих и одабраних“, не могу сами да помогну. Ако послодавци, приватни и држава, тим радницима повисе зараду односно плату, немају ови отуда никакве стварне користи, него још веће штете и невоље. Јер ако се приход тих радника таком доплатом повећа са 15 до 30% према ранијем њиховом дохотку, њима то одмах однесу они други, који цене својој роби дижу одмах не са 15—30 већ са 50—100 и више постотака. Тако се она наводна помоћ и не згреје у рукама тих радника, већ преко њихових глава одлети у продрте џепове и несита уста оних њихових уцењивача и пљачкаша. Ту дакле држава управо ове одроде још помаже и награђује у том њиховом и противнародном и противдржавном грабежу.

А прави виновници свега тога чуда и покора јесу они самозвани демократски лажи-творци, и намет-усрећитељи ове наше нове државе, чији се целокупни рад већ од првог почетка нашег ослобођења по Србији врзе око тога, да они трајно седну на теме истој држави, да сву власт у њој приграбе у своје шаке, па да то све исцрпе за се и у корист својих разноврсних ортака и јатака: извозничара, увозника, индустријалаца, велетржаца, банака, извесних лажинародних посланика, несавесних чиновника и т. д., с којима су се слизали, управо душмански у држави и народу уцењивали и гулили све и сваког мимо тог њиховог харамијског боклука демократског...

И кад је Протићева влада том упропашћивању државе и народа хтела на пут стати тиме, што је укинула дотадањи монопол извесних демократских извозника и увозника, и њихових банака, индустријалаца и великих трговаца, чији је грабеж прелазио све мере, па кад је, упоред с тиме, устала и против уцењивача и пљачкаша из реда њихових чиновника, тада демократе преко гусеница својих новинарских фондова у жутој штампи дигоше дивљачку галаму, како ће радикали да упропасте народ и државу и све у њима. И кад тиме, и онда циничким спречавањем рада у парламенту, па чикањем комуниста, ашиковањем са истима и са другим превратницима соја бољшевичког и проказаним некадашњим слепим аргатима диндушмана Србије и Српства — укочише у држави све и опет се докопаше владе, тада зановише еру својег извозничарског трулежа, окупише око себе проказане пљачкаше државе и народа, стадоше поново кидисати против недемократа у јавној служби и у народу уопште, а сада лове, присиљавају, мите и купују кога год могу, тек да о изборима за уставотворну скупштину дођу до већине, или, јер виде да од тога неће бити ништа, да добију бар толико мандата, да у тој скупштини — обнове своје одродске, по Србију и Српство убитачне маневре из привремена парламента...

У злогуком раду тих папирних демократа, у које се утрпаше сваке врсте српски, хрватски, словеначки, па и несловенски сваштичари, ту и у суморним последицама греха, почињена на првом кораку нашег ослобођења и уједињења оним кобним попуштањем самозваним народним већима и њиховој надриполитици, чије коловође себе и своје рачуне ставише испред и изнад Србије и Српства, усљед чега ми Срби не искористисмо пуно и логично своју победу над тиранском Аустромађарјом, ту је почетни и главни узрок свему злу, па и овој све већој скупоћи, са које невољно патимо, недужно испаштамо, како који дан све теже и мучније...

Принц Павле на грчком престолу.

— Принц Павле отпутовао у Атину. —

(Специјалан извештај В. А. В.)

Париз, 30. октобра.

Прекјуче у четвртак је отпутовао принц *Павле* у Атину из Луцерна, пошто се подуже разговарао са грчким послаником у Швајцарској.

Држање раскраља Константина се на вест о смрти грчког краља потпуно променило. Држи се као сигурно да ће принц *Павле заузети грчки престо.*

Атина, 30. октобра.

Венизелос је изјавио пред новинарима, да је извесно, да ће грчка опозиција правити приликом доласка принца Павла на престо велике сметње. Од принца Павла ће грчка влада тражити пре но што ступи на престо извесне гаранције. Шефови опозиције захтевају, да новог краља бира народ.

Мађарска завера.

— Мађари шурују са Бечом. — Одлагање ратификације мировног уговора. - Мала Антанта има да каже своју реч. -

(Брзојавна Агенција „Војводина“, Нови Сад.)

Београд, 30. октобра.

Из једног овамо приспелог извештаја се јасно види, да мађарска влада споразумно са бечким хришћанским социјалистима ради на томе, да се одложи ратификација тријанонског мировног уговора. Као што је познато, Савезници су у једној ноти позвали мађарску владу да у најкраћем року ратификује исти уговор. На ово је мађарска влада одиста и отпочела са извесним формалностима око ратификације, али ово служи само као *маска завери* која се припрема у Пешти против Чехословачке, Краљевине СХС. и Румуније. Мала Антанта добија сада прву прилику, да се појави и да каже своју реч. Рим, Беч и Пешта споразумном и паралелном акцијом раде против Београда, Прага и Букурешта, који сада треба да су на опрезу.

Регентов пут у Атину.

— Погреб грчког краља. —

(Брз. Агенција „Војводина“, Н. Сад.)

Београд, 30. октобра.

Пошто је железничка пруга Солун—Атина на више места покварена, Регент Александар је, стигавши у Солун, сео у једну торпиљарку и одвезао се у пристаниште Халкис, одакле је сепаратним возом отпутовао за Атину. Регент је стигао у повољном здрављу, а дочекан је од свију чланова владе. Наш отправник послова у Атини Балугџић са персоналом такођер је изашао пред нашег Краљевића.

Јуче, у петак ујутро рано гарнизон је посео све улице, куда ће спровод проћи. Погребна парада одржана је између 11 сати пре подне и 2 сата после подне.

Јуче у 11 сати пре подне одржан је парастос приликом погреба грчког краља. Присуствовали су: Др. Веснић, Драшковић, Ковачевић, председник Парламента Др. Вукчевић, војни аташеи страних држава, конзули и друга лица.

Позив.

Позивам све организације радикалне странке *свију места у новосадском округу*, да у току недеље што долази изаберу у свом месту за свако своје изборно место једног *представника* листе (чувара кутије) и једног *заменика* му. То морају бити најпоузданији људи. Они морају пристати, да их за то место бирате. Чим изаберете, известите ме. То мора бити најдаље до 10. новембра. Учините одмах.

Нови Сад, 30. октобра 1920.

Мита Ђорђевић,
пред. окр. рад. одбора новосад.

Г. Веснић о Плебисциту.

На питање нар. посланика г. Ђ. Џамоње о исходу плебисцита у Корушкој и његовим последицама, председник владе г. др. Веснић дао је следећи одговор:

1.) Плебисцит у зони А извршен је 10. октобра на основу чл. 50. Сен-Жерменског Уговора. Резултат гласања према прокламацији Плеб. Комисије био је овај: за нас 15.278, за Аустрију 22.025.

2.) Како је, судећи по извесним појавама, по свршетку гласања, претила опасност нашим сународнцима, наш делегат је издао наредбу нашим трупама да уђу у зону А.

3.) Чим је Плеб. Комисија донела одлуку и тражила да предамо администрацију њој на основу Сен-Жерменског Уговора, Крал. влада је то наредила. То је било неколико дана пре корака, који су учинили код наше владе представници Енглеске, Француске и Италије у смислу захтева Комисије.

4.) Наш делегат је уложио протест против злоупотреба учињених у зони А, чиме се објашњује овакав исход плебисцита.

5.) Наша војска има евакуисати зону пошто је Конференција Амбасадора дала уверење да ће се мир и ред одржати у зони А. од Плеб. Комисије, као и то да је ова у стању њоме управљати.

6.) Признање Плебисцита извршеног према чл. 50. Сенжерменског Уговора је дужност наша, пошто то тражи част потписа који смо ставили на тај уговор“.

Као што се види, г. Веснић је изложио ситуацију у погледу Корушке. Из ових се обавештења може извести закључак, да ће исто питање ускоро бити сасвим скинуто са дневног реда. Влада је јуче одредила г. Косту Христића да заступи нашега делегата у плебисцитној комисији и да изврши ликвидацију постојећег стања. У осталом, евакуација наше војске из зоне А. већ је отпочела.

Питање Банатских ритова.

Некадашње мађарске власти одузеле су банатским општинама, у бившој панчевачкој граничарској пуковнији, ритове који су тим општинама припадали. Када је дошла наша Народна Управа, после ослобођења, она им је те ритове као њихову својину вратила. Но када је дошао демократски министар за пољопривреду, он је тим општинама ритове поново одузео и учинио насиље какво су пре мађарске власти чиниле. Због тога је г. Мита Клицин, народни посланик,

упутио питање на г. Министра Пољопривреде и Вода: шта је учинио да се ти ритови општинама поврате, да би општине ритове заградиле, те на тај начин омогућиле да се успостави железничка веза Београда са Банатом, што би допринело и бољој исхрани Београда, а користило би и банатским општинама.

Изборно и организационо кретање радикалне странке.

Шта треба радити за изборе посланика.

Ове недеље и у недељу треба посетити све радикалне бираче и пријатеље радикалне странке и позвати их, да у току друге недеље дођу на *сремски збор* ради истицања једног кандидата и ради избора по једног представника и једног његовог заменика за свако гласачко место.

За посланичког кандидата и за представника и његовог заменика може се истаћи и бирати само онај бирач, који даде изјаву, да на то пристаје.

У ком срезу има више посланичких кандидата, па је тешко доћи до једногласности, ваља сазвати поверенике (на сваких 100 бирача по једног) па гласањем одредити, који кандидат има већину. Мањина је дужна већини покорити се.

На свака четири посланика на кандидатској листи долази по један квалификовани посланик (са факултетском спремом). Ове квалификоване посланичке кандидате одређује споразумно Окружни Одбор са носиоцом листе у округу. За сваког долази и по један квалификован заменик.

У току недеље што долази па до 10. новембра треба да се одрже *окружне конференције*, на које долазе председници и потпредседници *из свију места у том округу*. У тим конференцијама утврдиће се кандидатска листа, ред посланика, носилац листе, квалификовани посланици и њихови заменици. 11. новембра у 8 сати могу се кандидатске листе предати суду.

Сремски збор у Руми.

Пишу нам из *Руме*: „Овде код нас је одржано пре два дана организовање сремског одбора Радикалне Странке за румски срез. За председника је изабран Др. Жарко Миладиновић председник, народни посланик; потпредседник је Васа Адамовић из Инђије, перовођа Максим Кузмановић из Вогња а благајник Ваћа Грујић из Руме. На састанку сремског одбора је истакнут и кандидат за посланика. Истакнут је г. др. Жарко *Миладиновић* са 23 гласа против 1.“

Сремски збор у Черевићу.

ПОЗИВ

на *сремски збор* народне радикалне странке у *Черевићу*, који ће се одржати на *Митров-дан* о. г. у 2 сата по подне. На збор су обећали доћи *Др. Нинчић, министар и Др. Љуба Поповић уредник „Самоуправе“ из Београда* затим *Др. Миладин Свињарев, директор Марко Вилић* и *Јанко Перић из Новог Сада*. За овај збор чине се велике припреме. Тај збор треба да буде манифестација снаге радикалне странке у Подунављу. С тога до виђења сви на збору.

Организација радикала у Беочину, Организација радикала у Черевићу, Организација радикала у Бановићору, Организација радикала у Сусеку, Организација радикала у Нештину, Организација радикала у Илоку.

Месна управа радикалне организације у Ст. Пазови.

У петак 22. о. м. су радикали у Ст. Пазови држали седницу. На тој седници је поднет рачун о раду организације страначке у Ст. Пазови. За председника је изабран Др. Георгије *Михајловић*, лечник; за његовог заменика Жика *Николић* гостионичар, добровољац; за секретара Милош *Табаковић* ековом, добровољац, а за благајника Петар *Савић* ратар.

Са радикалских зборова у доњој Шајкашкој.

На Св. Петку су одржани зборови у Доњој Шајкашкој. Не знам човек рећи, где су зборови лепши били, у Тителу, Локу, Вилову или Гардиновцима? Браћа Лочани су дошли на коњима чак у Тител, да са гостима заједно оду у Лок. У Локу су и социјалисте тражили реч. Директор Марко Вилић им је нарочито изашао на сусрет. После говора Живка Сенћанина, добише реч. Социјалисте се нису умели држати начелних питања, него одоше у ситнице своје странке, услед чега тотално изгубише и оно мало памети, што се још мислило да имају. Вођа им мораде пред свима на збору признати, да програму радикалном не може да замери. — Виловчани изађоше пред госте врло одушевљено. Напред коњаници с барјацима па онда читав низ кола са домаћинима. Збор је испао особито. Два социјалисте су одмах викали: Да чујемо програм! И чули су! Један хтеде рећи. Не рече ни три реченице и сиђе убеђен, да са свешћу народном не може нико у коштац. Нарочито их уби оно радикалско: Нема хлеба без мотике.

У Вилово дођоше по госте браћа из Гардиноваца. Збор у Гардиновцима је био круна зборисања тога дана. После говора директора Вилића говорио је брат учитељ Пера Јовановић истичући свима рад радикалне странке. После збора крену се поворка према Вилову, јер су Виловчани на више кола пратили говорнике у Гардиновце.

Истог дана је одржан и у *Ковиљу* врло успео и добро посећен збор. Народу су говорили нар. посланик др. Миладин *Свињарев*, Душан С. *Монашевић* и Јанко *Перић*. У Ковиљу је на овом збору поново очитована непоколебива свест родољубивих Срба Ковиљчана Социјалисте су се у овом месту уверили, да њихове вође само лове посланички мандат и зато су им окренули леђа и неће више да знају за своје вође.

Неизбрисив утисак оставише ови зборови и на слушаоце и на говорнике. Наши су радосни, јер виде, да су у програму радикалне странке нашли душу своју.

Радују се већ и зато што се приметило на свима, да се свест чак и код социјалиста отвара.

Свет је свуд већ био обавештен од председника месних организација рад. странке, да је у седници сремске организације 26. о. м. једногласно кандидован за посланика секретар радик. странке директор гимн. Марко Вилић те је тим радосније хитао на збор, да чује речи посланичког кандидата.

Професорско друштво као секција за Војводину.

На последњем професорском конгресу у Београду, решено је да се створи заједничко професорско удружење за целу државу, али да постоје, привремено бар, секције за разне области. Тако земљиште Баната, Бачке и Баната сачињава секцију за себе са средиштем у Новом Саду. Нико не може бити члан друге секције, само оне на чијем подручју је наставник, и, заједничког удружења може неко бити члан само путем секције.

С тога се умољавају сви наставници средњих и њима сличних школа, да се што пре уписују за чланове војвођанске секције, како би друштво било што сложније.

Управни Одбор наше секције почеће ускоро да развија свој програм рада. Седнице се већ држе, на којима се чине припреме за што живљу културну акцију. Пре свега је потребно, да се накупи што већи број чланова потпомагача и утемељача, у чему родитељи ученика повверених тим заводима треба да буду од помоћи, да би се и друштвеним путем учинило што више за васпитање наше омладине.

У програм рада наше секције спада: оснивање *педагошке књижнице*, у којој би се налазиле уредбе и закони који се односе на школски живот, уџбеници и стручне књиге. Та би се библиотека морала подићи марљиво даровима. Други део програма је, за сада, стварање *Слободне Школе* (Лицеја) у Новом Саду, где би се организовало предавало, и која би предавања била уједно и рад са слушаоцима.

Управни Одбор намерава да приреди ове зиме и 3—4 предавања, која би држали наши научни капацитети, а уједно спрема да издаје и Просветну Информацију у сарадњи свих новосадских просветних друштава.

Програм је дакле лепо и користан, али потребује донекле и сарадњу целога нашег друштва. **Професор.**

НОВИ САД, 30. октобра.

— **Знају ли они, шта је срамота?** Већ пет дана ударају у талумбасе демократско „Јединство“ и социјалистичка „Слобода“. Договорили су се. Њима је светли Пашићев дан у Новом Саду „срамни дан“ и „брука радикалска“. Ако је; оставите нас, да се брукамо и срамотимо.

Али, шта ћемо са оним грдњама и лажима? Веле они: „Место оних хиљада, кроз које је њихов *идол* имао ући у Нови Сад, дошао је за овакав дочек *мали број људи*, већином *гости* са стране“. „Да није било нас са стране — пише подметнути Сремац — који смо дошли послом у Нови Сад или да из радозналости видимо, како ће успети парада, не би се *ни запазило*, да је чувени Пашић почастио својим походом Нови Сад“. Даље пишу, да је при дочеку било „неколико *стотина* људи“, да би „у другим приликама“ умели и они одати поштовање Пашићу „без обзира на успехе и *неуспехе његове*“; да су они (демократе) „остали потпуно *пасивни*“; да је Пашића изабрало *12 представника* за почасног грађанина Новога Сада; да Пашић *није једногласно* изабран за почасног грађанина; да су радикали „*морали отворити* филијални збор у дворишту хотела „Слободе“, да се слушаоци не би разишли, јер свет не може стајати два и по сата а да ништа не чује“; да је Пашић на банкету у *празној сали нашао своје место и сео*; да је велики жупан бачки Михајловић (жалосни демократа не зна ни како се зове велики жупан) имао почасније место и од самог Пашића; да је Пашић „не посетивши доуга места у Војводини, као што је намеравао, показао, да је сит војвођанских радикалских парада“ итд. итд.

Забележили смо ово ружно писање, тек да се не заборави! А сад само неколико речи

Ко је све видео и чуо, а то су *оне хиљаде света* при дочеку и на збору, мора се на овако писање згадити. Било је у Војводини пре више година великих зборова, митрополијских, које су у своје време сазвали заједнички радикали и либерали, зборови у Сомбору и Карловцима, али ни један од ових није био овако јако посећен, као овај Пашићев збор. Овака одушевљења при дочеку и на збору није Нови Сад досад видео — на јед противницима око „Јединства“ и „Слободе“.

„Јединство“ вели, да Пашић није једногласно изабран за почасног грађанина. Да видимо! Кад је градски начелник запитао: Ко је за предлог, да се Пашић бира за почасног грађанина, нека устане, устали су *сви* представници. А кад је упитао: Ко је против предлога, нека устане, *ниједан* устао. Сад питамо ми: Зар ово није *једногласан* избор? Или зато није, што је несретни уредник „Слободе“, бред и у дахавици невиђен нестао из дворане и није се смео ни појавити, а камо ли гласати против предлога? Или зато није једногласан, што су вође демократске с песницама у џепу победе на збору у — Футогу?

О, пакосници једни! Знамо вас добро! У хотелу „Јелисавети“ спремали сте се договорно тре доласка Пашићева, да са лажним слугама својим покварите свечано расположење нашега народа, кад му Пашић дође у средину. Ковали сте изненађења и истурили сте мудрог социјалисту, да га измагаче. А ви се други нисте смели ни појавити, ни помолити зуба, јер би вам, видели сте ви то, очај „мали дочек“ и филијални збор“ умео да нађе *прво* место.

Не трајало спомињу кола и коњаника при дочеку. Па кад им је стало до тога, да им кажемо. Радикали никад не броје кола ни коњанике, него људе и бираче. А тога код демократа и социјалиста углавном мало има.

Чули су они, како се Пашић добро одазвао међу нама. Али пакосна ћут њихова нема мере, па прелази границе сваке друштвене пристојности. Они су *видели*, да је Пашић на банкету код три и по стотине посетилаца „у празној сали“ сам нашао своје место и сео, и зато, што је сит радикалске параде, није посетио друга места у Војводини. Тако далеко могу ићи и таку ругобу могу износити само заружене демократе са социјалистима. Срамота!

Позив

на окружну конференцију.

Позивају се председници и потпредседници свих месних одбора народне радикалне странке у изборном округу новосадском, као и чланови Окружног Одбора и народни посланици тога округа, да дођу на окружну конференцију која ће се одржати **7. новембра о. г** у 8 сати пре подне код „Три Круне“. Председници и потпредседници треба да дођу са *легитимацијама* исталеним од месних одбора.

На *дневном реду* биће:

1. Утврђивање посланичких кандидата за срезове у новосадском изборном округу.
2. Утврђивање реда кандидата на бирачкој листи и означење носиоца листе
3. Одређивање кандидата за квалификоване посланике и за њихове заменике за новосадски изборни округ и означење места им на кандидатској листи
4. Избор 2 представника листе за Главни Бирачки Одбор и 2 њихова заменика.

Нови Сад, 30. октобра 1920.

Мита Ђорђевић
нар. посл., предс. окр. одбора.

Светислав Баница
секретар.

Политичке вести.

Завера против наше државе.

Непријатељи наше државе не мирују. У Бечу и Пешти прикупљају отпаднике Хрвате и покушавају да створе неке трупе које би упале у нашу државу да одвоје Хрватску. Ови издајници траже веза у Загребу, имају довољно новаца на расположењу и труде се да поткупе неке листове, који би у њихову корист писали. И Италија помаже ове људе, који су нарочито у вези са Хортијем, а у Бечу их хришћанске социјалисте помажу. Против туђинских агената има један лек: бити *немилосрдан према њима!*

За царску Русију.

Париски лист „Матен“ јавља да је у јужној Русији, нарочито на Криму, јак покрет који хоће да успостави руско царство. Као наследник се спомиње велики кнез Михајло Николајевић, други брат бившег цара Николе. Многи се надају да ће народ, у одсудном часу, бити за уставну монархију.

Нов преврат у Мађарској?

Из Париза јављају да се у Мађарској спрема нов државни преврат. Овај пут имали би га извести социјални демократи. Хортијева влада бори се с великим тешкоћама, зато што је изостала новчана помоћ Америке. — Да није ово протурена вест Хортијева да би измамио нешто новаца?

Против бољшевизма.

Московска „Правда“ саопштава да је совјетска влада у 12 губернија и округа прогласила опсадно стање. Међу тим окрузима су и Москва и Петроград. Енглески један лист јавља да је букнула побуна сељака, тако да је совјетска влада у великим неприликама. Сељаци неће ни да чују о бољшевичкој управи у земљи. Они располажу са великом количином оружја, које је посакривано. Намирнице неће да дају, те градови због тога гладују.

„Потпора“ немачким комунистама.

Из берлинских листова сазнајемо да је Зиновјев, преговарајући са бољшевичким одбором у Немачкој, ставио на расположење сва средства за одлучну борбу бољшевика у Немачкој. Петроградска „Правда“ јавља да је Лозовски, путујући за Немачку, понео собом 30 милијона рубаља, као „потпору“ немачким социјалистама.

Трговачке везе с Немачком.

Немачки дипломатски представник у Београду предао је нашој влади ноту, у којој предлаже да се успоставе трговачке везе између нас и Немачке. Ово је знак да Немачка већ

располаже са већом количином робе, за извоз, чему се само радовати можемо.

Одложено за новембар.

Италијанска влада је известила нашу владу да преговоре одлаже због тешке парламентарне ситуације у Италији. Римски парламенат се састаје 15-ог новембра, наши избори су пак 28 ог новембра, те тако ће преговори, ваљда, отпочети тек крајем новембра. Можда Италија рачуна на оне елементе у нашој држави, који су противници уједињења, као на радићевце, франковце итд., па да би на тај начин искористила за себе наш тешки унутрашњи положај. Ми смо уверени да јој то неће испасти за руком. Наша је влада изјавила Риму жаљење што су се преговори одгодили.

Вести.

— **Позив.** Данас 31. октобра о. г. биће четири збора радикала Новосађана. За *средину* вароши у Николајевској порти, за *Јовановски крај* у Јовановској порти, за *Салајку* код школе, за *Подбару* код „Златне Олбе". Састанак је свугде *у 3 саата* по подне. Дођите сви, да се договоримо о изборној акцији за Уставотворну Скупштину.

Нови Сад, 29. октобра 1920.

Председништво
месне организације радикалне странке.

— **„Невеново" весело вече.** Срп. Занатлијско Певачко Друштво „Невен" приређује у недељу 31. октобра 1920. у целокупним просторијама „Задруге Срба занатлија Новосађана" *веселе вече* са одабраним распоредом, на које учтиво позива све своје добротворе, чланове утемељаче, помагаче и остало поштовано грађанство из места и околине. Бесплатан улазак. Почетак у пола 8 сахати у вече.

— **Какав је Нови Сад?** О овоме би се дале књиге писати. Доћи ће, родиће се једном и наш Гогољ или Достојевски па да опише наше типове и нашу средину... За сада бележимо само ово: Нови Сад је незахвалан... Можеш овде искрзати се, сатрти се за општу ствар, признања ћеш слабо стећи. Критике, исмејавања, подметања, тога биће доста: само захвалности не чекати... Пре дан-два напустио је Нови Сад професор Јован *Живојновић*, бивши градоначелник. У Новом Саду је он провео многе године вредно радећи нарочито на друштвено-просветном пољу. У најтежим данима Новога Сада био је градоначелник и велики жупан, у данима када су се многи извлачили од посла... Жртвовао је своје време, здравље, снагу; сада је напустио Н. Сад и отишао коначно у Београд као референт у Министарству Просвете. При одласку Н. Сад није нашао за вредно ни да се опрости ма и на најједноставнији начин од г. Живојновића. Наш град је, изгледа нам, у том погледу леден као бедеми града Петроварадина...

— **Позоришна представа** у недељу по подне. У недељу 31. о. м. у 3 сата по подне почињу у Српском Народном Позоришту редовне представе у недељу по подне. Приказиваће се врло успела и омиљена оперета „Барон Тренк" да се пружи прилика за посету позоришта и оном делу публике, којему иначе то није могуће, а нарочито деци. Прва представа биће уз снижене цене.

— **Рад „Друштва за Срп. Нар. Позориште".** Поред припрема за живљи рад око ширења разумевања позоришне уметности, Управни Одбор „Друштва за Срп. Нар. Позориште" решио је да се 1921. године најсвечаније прослави 60-тогодишњица рада новосадског срп. нар. позоришта. За ту прилику ће се саставити и споменица тога позоришта.

— **Репертоар.** Субота: успела оперета „Мамзел Нитуш"; недеља: две представе и то: по подне у 3 сата уз снижене цене „Барон Тренк"; на вечер врло ефектна Војновићева драма „Госпођа са сунцокретом!" У припреми знаменита драма модерног данског драматичара Дидринга: „Опасна игра" и Боре Станковића „Коштана".

— **Лекарске вести.** Др. Д. *Коњеви,ћ* специјалиста за унутрашње болести и туберкулозу, вратио се са војне дужности и ординира од 10—12 и 3—4 с., Београд, Теразије, палата „Росија". Телефон 1399. 185 1—5

Изјава.

Ја сам фактима доказао, да је „уредник" „Слободе" П. Т. у цигло два ретка двапута крупно слагао. *Он ни једном речи не покушава да се брани*, него — да би извардао — скреће у страну и тражи, бајаги, мој „прецизан одговор" по једној скоро споредној ствари, о којој сам се, међутим, ја на овом месту већ изјаснио. „Магловито и замотано, по радикалском рецепту" каже П. Т., а ја Му опет велим: Sapienti sat! што ће рећи: Мудром је и комарац музика!

Но, ипак, када ми је П. Т. баш онако императивно упутио тродневни ултиматум, ево, бићу кавељер: *у наредном броју „Заставе" наћи ће Он мој „прецизан" одговор*. Само, да не зажали, можда, што је питао?!

А донде, радујем се што ми је својом отвореном претњом — коју ја, с опрештањем, режем у рабош — дао право, да употребим свако средство самоодбране. Међутим, већ сад Му гарантујем, да ће после тога одговора бити много мање борбен!

Нови Сад, 30. окт. 1920.

Душан М. Хаџић.

Срп. Нар. Позориште.

— **„Мамзел Нитуш".** Оперета у три чина. Музика од Хервеа. Репризе ове оперете била је у четвртак у вече у позоришту. „Мамзел Нитуш" је добро позната новосадској публици, пошто је годинама давана са *Спасићем* и *Добриновићем* у главним улогама. Овога вечера насловну улогу играла је и певала једна млада девојчица, по имену *Оливијери*, па поред свега тога, што је она у правом смислу почетница својим играњем и певањем задобила је публику. Жив темперамент, окретност, слободно кретање, потпуна музикална сигурност, дају јој ту могућност, да од улоге створи безазлену наивку, која задобија, и за кратко време, док добије позоришну рутину, гђца Оливијери ће бити врло добра субрета.

Г. *Динићев* Селестен је једна од најоригиналнијих његових улога, са којом може да иде на највеће позорнице. Г. *Сотировић* је неадмашим у улози мајора и тако га је фино и отмено окарактерисао, е мислиш, да је најотменији француски официр. Г. *Баналовић*, као гост, одиграо је епизодну улогу војника Лорија тако шаљиво, да је публику стално држао у добром расположењу.

Мушки кор је добар, а женски приличан. Оркестар је добар био, али сада га треба што боље усавршавати на што финију израду, тако, да бива на што јачој висини уметности. Г. *Кранчевићева* режија је добра и тачна, само би требало за тим ићи, да паузе између чинова не буду тако предугачке.

На крају се имају споменути г. *Стојчевић*, гђа *Тодосићка* и гђа *Кранчевићка* у мањим улогама, које су добро одиграле. *Ђ. П.*

Јавна говорница.

— **На адресу Г. Министра Просвете.** У своје време било је јављено, да се настава у свима школама има почети 1. септембра. Тога дана сам и ја и остали родитељи одвели своју децу у Сомбор и уписали их у тамошњу државну гимназију. Ту смо дознали, да се предавање неће отпочети одмах, већ 15. септембра. Стан и кост разуме се узели смо за 1. септембар, јер смо држали, да ће и предавања тада отпочети. Да не би деца по вароши 15 дана бадавадисала, доведем их кући. 15. септембра их поново одведем. 25. септембра ми деца јављају, да предавања још нису отпочела. И опет их доведем кући. Речено је, да ће предавања отпочети 11. октобра. И ово је одгођено за 15. октобар. Тога дана и по трећи пут одведем децу у Сомбор, да већ једном пођу у школу. 22. октобра ми деца пишу, да предавања још нису почела и да ће почети 1. новембра.

Слободан сам упитати Г. Министра, да ли му је све ово познато и докле ће ово овако ићи, шта је узрок да настава у државној срп. гимназији у Сомбору није на време почела и никако не почиње, докле ће неколико стотина деце у место да уче проводити време у беспослици и путовању? Зар се ни мало нема обзира према нама родитељима, који се на овој скупоћи патимо и од себе закидамо најпотребније, само да би могли децу своју школовати? Поред тога, што ми деца два месеца бадавадишу, учињена ми је и материјална штета од 4000 круна. Вели се, нема професора; ако је тако изволите ову гимназију затворити, а ми ћемо своју децу у другу гимназију сместити. Молим Г. Министра, да овоме покору учиви крај, да нам се деца, која су за време рата и тако у науци заостала, не упропашћују, остављајући се и даље ево већ скоро два месеца без икакове наставе.

У Српском Милетићу, 22. окт. 1920.

Слободан Увалић,
свештеник.

Рабош.

— **Ко су они?** Господа демократе и социјалисте кадгод је реч о њиховој прошлости, стално вичу: „То је давно било! На то бацимо копрену заборава!" Но од најновијег времена, а нарочито сада пред изборе они увек знају да „открију" понешто за наше истакнутије људе. Ми немамо ништа против „откривања", јер ћемо врло радо и ми „откривати", али не само оно „пре 1914" као што желе социјалисте и демократе, него ћемо бити тако слободни, да изнесемо „дела и подвиге" понеке господе социјалиста и демократа из недавне прошлости. Почећемо са председником демократске странке у Војводини, који пре рата није смео ни да писне пред Мађарима, а камо ли да србује и зборује а за време рата је нашао за добро да из Србије оде у Швајцарску, у Женеву, па да онде „војује" и да се „бори" за свој народ. И тај господин има данас смелости да од српског народа тражи награде и мандат! Други, сличан такав данашњи „јунак" је адвокат др. М Секулић, вођа социјалиста. Он је до новембра 1918. био уредник злогласне мађаризаторске „Њиве", коју је издавала и бесплатно ширила мађарска влада. И тај господин је данас ватрен социјалиста и тражи српски мандат! — За сад оволико, а други пут ћемо изнети још неколико таких сличица, па да се види, ко су они, који данас обарају радикале.

— **„Ију, ала лажеду социјали!"** Наша Јела, која има шесторо деце по школама, читала у „Слободи" да деца зебу по школама, па јури у основну школу, да их води кући. Сва озојена утрча у једну школу и кад уђе а она мал' не паде у несвест од топлоте. „Ију, госпоја, па овде је топло". „Па да", рече учитељица, „ми ложимо већ неколико дана". „Ију, ала лажеду ти социјали!" узвикну Јела задовољно и оде својој кући.

Телеграми.

(Брзојавна Агенција „Војводина", Нови Сад).

Смештање добровољаца.

Београд, 30. октобра. За време последња два месеца министар за аграрну реформу сместио је у Банату, Бачкој и Славонији око *4000 добровољаца* већином из западних крајева наше државе.

Крај рударског страјка у Енглеској

Лондон, 30. октобра. (Специјалан извештај Б. А. В. примљен у 2 сата ноћу.) Страјк енглеских рударских радника може се сматрати завршеним. Сви радници ступају 1. новембра у посао. Влада је наредила да им се има исплаћивати надница повишена са тражених 2 шилинга. Секретаријат рударског радничког синдиката је загарантовао влади, да ће се продукција угљена повећати.

Мала Антанта.

Праг, 30. октобра. Јуче, 29. о. м. је стигао у Праг румунски министар Таке *Јонеску*. Он ће у Прагу остати у суботу и недељу. Разговарао се са дром Бенешом а у главном се водила реч о нашој Краљевини. Ових дана долази и Стамболиски.

Преговори с Италијом.

Загреб, 30. октобра. Преговори са Италијом, који су били одгођени на неодређено време, отпочеће у року од једне недеље дана. Немири у Италији су потпуно престали, а као што је познато, због ових немира су преговори и одлагани. Италијанска влада је изразила вољу да жели да преговара са нашом Краљевином, само се још не зна тачно у ком месту. Они се неће одржати у близини Рима, већ по свој прилици у једној варошици близу француске границе. Наши делегати путују за три-четир дана из Београда за Италију.

Бољшевици потиснули Врангела.

Москва, 30. октобра. (Радио.) Бољшевици жестоко нападају на целом Врангеловом фронту, пошто бацају у борбу све више нових сила. Црвене трупе су потиснуле Врангела на целом фронту и заузели Александровск.

ИЗАШЛА ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ КЊИЖИЦА

Како ћемо на изборе.

Неколико мисли пред посланичке изборе за Уставотворну Скупштину у Београд 1920.

Написао **РАДЕ НЕИМАРЕ**. Цена пола динара. Може се добити у Администрацији „Заставе", Нови Сад. Препродавцима 25% рабата.

1—6

Важно пред изборе.

У Администрацији „Заставе" могу се добити ове књиге:

КАКО ДА ДЕЛИМО ЗЕМЉУ?

Написао Јаша Томић. Цена 5 динара.

С КИМ ЋЕМО И КУДА ЋЕМО?

Од Јаше Томића. Цена 3 динара.

ГВОЖЂАРСКОЈ РАДЊИ

Саве Живојнића, Нови Сад

приспеле су: првокласне плужне главе са два раоника, виле са 4 рога, коњске потковице и Емаил кух посуђе које продаје по најнижој цени. Осведочите се.

172 1—3

СЛАМЊАЧЕ ВРЕЋЕ ПОЊАВЕ

у великим количинама

Херман Голдштајн -- Осек

187 I., Десатина ул. бр. 21. 1-2

ПОДСТАВУ

(Zwischenfutter) за сељачке кројаче. Топлије од вателина у великим количинама, нуђа велетрговина

ЈАРОСЛАВ ТАУБНЕР, — ОСЕК

186 I., Десатина ул. бр. 21. 1—2

Кућа и велика радња са машинско-техничким алатом **на продају.** Упитати: **Д. Вучевића, Ст. Пазова (Срем).** 179 1—3

Стан за самца са намештајем са сунчане стране здрав. Велика када за купање нова и нове официрске чизме браун од чисте коже и ђонова гарантирано на продају. Упитати: Н. Сад, Налакат ул. бр. 2/А у дворишту лево. 192 1—1

Потребујем једног млађег кројачког помоћника, има стан и кост код мене. Место може наступити одмах. **Вељко Милошевић**, кројач, **Сремски Карловци** бр. 28.

180 1—3

Изјава.

Господин Сима Томац иступио је из фирме Томац и Рогуља у Новом Саду. — Фарбарска радња се води даље под фирмом Иван Рогуља.

177 2—3

У пажњу І. Шрїовцима!

Приспела ми је велика количина мушке и женске кратке помодне робе а нарочито велик избор у мушким и женским кишобранима, кројачких прибора, улози за кревете (Betteinlagen), уметна свила (Kunstseide), росе (Tressborten), вула за штрикање :- и разне друге робе. -:

Продаја само на велико.

Цене без конкуренције.

Бранко Капамаџија, Н. Сад

160 Краља Петра ул. 22. 2—3

Кајиша машинских и опуте, **манометара** за парне машине, **клингерита** и пакуига, **цеви** за водовод свих димензија, **бренера** и карбидских лампи, **пумпи** за пиво и калајних цеви, **плочица, паркета и линолеума** за патос има на стоваришту

Јован Савић и Комп.

121 **Београд — Теразије.** 3—3

Џакове у сваке врсте и величине, нових и употребљених непрокисивих поњава, кудеља канапа сваке ребљине, ужетна роба, канапа за везивање винограда и снопове, мреже, све рибарске артикле, покровци шлофова за паковање, непрокисивих одела и мантле за радникке, канапа за везивање врећа папирнатих канапа најјефтиније код

76 7—30

Аврама Шифа, — Нови Сад

повајмљивач врећа и поњава

Футошка ул. 26. Телефон 403.

ЈОВА БАНКА, Н. САД

Регента Александра ул. бр. 35.

ПРОДАЈЕ

РУМУНСКОГ

петролеума

гарантованог квалитета у бурадима или у цистерни

по К 24 за 1 Metto кгр. аб Н. Сад.

138 3—3

Мишеви, штакори, стенице

и жохари и сва гамад мора пегинути, ако употребите моја најбоља искушана и посвуда хваљена средства кад: Против пољских мишева К 10·—. За штакоре и мишеве К 10·—. За жохаре, русе и шваба особито јака врста К 20·—. Особито јака тинктура за стенице К 12·—. За мољце по К 10·—. Прашак за бухе по К 10·— и 20·—, прашак за уши у оделу и рубљу К 10·— и 20·—, маст за уши на глави К 5·— и 10·—. Маст за уши на благу К 6·— и 10·—. Прашак за перад проти уши и текути К 10·—, проти мрава К 10·—. Маст проти сврабу К 12·—. — Разашиље са поузећем

завод за Експорт: М. ЈИНКЕР, Петрињска 3. III. кат, Загреб 24.

60 Местни заступници траже се! 3—

У ГОСТИОНИЦИ

КОД ЧИКА-ВУЈЕ

Н. Сад, Лебарска-Милетићева ул. бр. 3.

Првокласна српска кујна, најбоља сремска вина и остала пића.

Брза и тачна послуга. Примају се абонирци. Угодно преноћиште.

190 1—3

Живко Митровић и Друг.

Хемачке самлевене камене соли

97% јачине у врећама од 50 кг. продаје уз повољну цену, на вагоне из шлепа, који је већ стигао у Н. Сад

Кердић д. д. Подружница Товарник.

Наруџбе и уплате прима горња фирма као и **Српска Трговачка Банка д. д. у Новом Саду**, код којих се могу сазнати и тачни услови.

97 5—6

АКО ЖЕЛИТЕ ДА УШТЕДИТЕ

ВРЕМЕ

НОВАЦ

ТРУД

ОГЛАШУЈТЕ КРОЗ МЕЂУНАРОДНИ ЗАВОД ЗА ОГЛАШИВАЊЕ

„ФУКС“, — Н САД

167 КРАЉА ПЕТРА УЛ. 13. 2—4

Индустрија мотора

Инж. Прошић и Другови

командитно друштво, Нови Сад

препоручује своју нову инсталирану најмодерницу радионицу како за градњу мотора тако и за инсталирање разних техничких радионица;

има највећу пражу за аутомобиле;

прима реконструкције и репаратуре аутомобила, локомобила и других машина;

израђује све делове како аутомобила, локомобила тако и свих осталих машина.

1140 7—1

Све врсте житарица и земаљских производа

купује за највише дневне цене

Винко Мајдић и Комп., Загреб

Филијала: Н. Сад, Андрашијева ул. I.

Брзојаве: „Винмако“.

Телефон: 355. 1383 14—30

Моторе за бензин, нафту и електрику

од 6—100 коњских снага на лагеру у

Београд код Милана Јечменице

и Комп. друштво Београд,

1164 Краља Петра улица. 8—10

„ИТО“ ПАСТА ЗА ЗУБЕ „ИТО“

најбоље средство за негу зуба. Добија се свуда. На велико: Лазић и Јаковљевић, дипломирани апотекари, Београд, Сремска 9. — Телеф. 398.

111 2—3

Тврдим и особит

АУТО

јефтино на продају

Нови Сад, Железничарска (пређе Петефијева) улица бр. 16.

:- Телефон 79. -:

136 3—4

Примам сирове кравије и коњске **коже** у промену за готов ђон. Творница коже поред свиларе код каналске ћуприје Нови Сад, **Иса Моргенштајн.**

164 2—3

Продаја куће. Једна ново реновирана елегантна кућа са 4 собе са улице продаје се из слободне руке. Упитати у админ. „Заставе“.

167 2—3

Колинску цикорију

препоручујемо најтоплије нашим домаћицама. Домаћи производ Колинске творнице у Љубљани.

11 4—26

Жребам два млађа пчеларска помоћника за лагер. **Вељко Добановачки, Нови Сад,** Доситејева улица бр. 1.

127 2—2

На продају две фуруне од кељева. Обратити се на Саву Субића, Гор. Ковиљ.

150 2—2

Продајем кућу у Новом Саду, у Темерској улици број 50 са станом и дућанским локалом. Купац се може одмах уселити. Упитати у истој кући.

159 2—3

Вештог лецедерског помоћника

који се нарочито разуме у свећама тражимо. У посао може ступити одмах. **Прва Вел. Бечкерочка Творница Сапуна и Свећа, В. Бечкерек.**

139 2—2

Кућа на продају у Новом Саду у Богданској ул. бр. 19. Купац се може одмах уселити.

149 2—3

ВИНА НА ПРОДАЈУ!

Већу количину из сопственог винограда. Упитати код **Борђа Исковића**, велика штампарија и књиговезница, **Нови Сад,** Дунавска улица број 13.

161 2—3

Продановићев недељни извештај.

15 15-15

Телефон 133.

Приспела нам је нова количина

І-а „масла“ за кување

Већа количина чувених

далматинских ликера

мараскино, мента, крушковац, ванилија, силезијански горки, кафе, крем, бресковача, сремска шљивовица, фини рум, мандорин и шушон, чај, І-а ружа паприка пола слатка и љута. Нудимо веће количине ситне и крупне соли, 30 комада празних буради :-: од машинског зејтина. :-:

А ових дана стиже нам већа количина :-: „Соло“ и „Хелиос“ жигица. :-:

Браће Продановић, Нови Сад.

Дунавска улица број 22.

DANICA ЛАШТИЛО ЗА ОБУЋУ

ЧИСТИ, СЈАЈИ и КОНЗЕРВИРА КОЖУ

ПРОИЗВАЂА

„СЛАВИА“ ТВОРНИЦА КЕМИЧКИХ ПРОИЗВОДА Д. Д. **ЗАГРЕБ**

Телефон 5—46. Илица бр. 213. Брзојавн: „КЕМИА“.

117 3—12

Уредник: Јаша Томић. Штампарија Натошевић, Нови Сад, Богданска ул. бр. 3. Одговорни уредник: Јанко Перић.

Опасна перспектива.

Наш пријатељ Никола Марковић потпредседник Сирочадског Стола у Сомбору поднео је поред истражног записника, који је водио против тителског среског начелника, тителске жандармеријске посаде и општинског поглаварства у Локу још и ниже наведени реферат политичке природе. Поднесени реферат изазвао је запрепашћење у муниципијској седници без разлике странака и о том се дуго расправљало и дошло до једнодушног решења да у будуће треба водити јак надзор над деструктивним и нераденим елементима, а нарочито над злочинцима који су почели политичку улогу играти. Ниже наведени реферат, који је послат Кр. Влади раније, изазвао је и у Београду јако изненађење.

Како је муниципијска управа једногласно решила, да се овај реферат публикује, ми га добротом нашег пријатеља доносимо с обећањем да ће г. Марковић написати и један чланак пред изборе о томе. Реферат гласи:

Господине Поджупане!

У свези са наређењем под бр. 18415. из 1920. год. част ми је поднети још и овај додатак политичке природе.

Када су тужитељи Михајло Васић и Светозар Радосављевић сазнали да су у Лок дошли жандари, да воде против њих истрагу по делу ремећења јавног поретка и сазнали да могу одговарати за трзавице у селу, они се решише да осујете већ наређено ислеђење. Наравно, да им је за осујећење истраге требала јака аргументација, те су тако дошли на мисао тешке оптужбе, да им убиством прети жандарски наредник Жарко Јанковић. Даклем човек са којим нису имали никакве личне размирице.

Сама процедура тужбе код највиших државних форума, и узбуна истих против инстанција административних органа мене буни, јер у том видим подцењивање државних органа и угрожавање државног поретка.

Тужитељ Михајло Васић одлази, по његовом признању (види страну 9. истражног записника.) Г. Витомиру Кораћу народном посланику и подноси тужбу. Г. Кораћ посве необјективно, јер једностран извештај не може бити објективан, подиже тужбу усмено, писмено и преко телефона Министарствима против тужених. Г. Кораћ, народни посланик, није сматрао за потребно у хатар истине и угледа државних органа да чује и другу страну. Г. посланик се не користи познатим средством за вршење контроле над јавним животом, интерпелацијом, јер би онда требао да буде свестрано информисан, да не постане комичан, него се служи тајним радом без сваке контроле. Да се Михајло Васић није хвалисао са својом златном везом — чиновништво не би ни знало ко их оцрњује код Краљ. Владе. Господин Кораћ је оваким поступком, да ли свесно или несвесно — моје није да распредам, убио углед административним органима, такав рад је опасан по државни рад и опстанак. То је почетак дезорганизације државне организације Погледајмо судбину народа у којима су систематски јавно и тајно убијали углед државних апарата. Таква акција је још опаснија када позвани и непозвани фаворизирају анационалне, деструктивне и злочиначке елементе.

Овај мој корак високо је од партизанства и мене једино руководи опстанак расе. Услед тога молим, да овај мој службени извештај не остане тајна за г. Кораћа, Краљевску Владу и јавност. Но да овај мој навод не би изгледао неоснована тужба, желим да докажем, да се симптоми руске трулежи — удружење деструктивних елемената са злочинцима и њихово фаворизирање од политичких особа па чак и група већ појављује и код нас, и да исти већ врше терор тиме, што претњом застрашују, услед чега се мирни елементи, и ако су они бројнији, повлаче у индиферентну меланхолију. (Ево Вам Русија где незнатна мањина терорише огромну већину руског народа због његове индиферентности.) Последица таквог рада биће да ће необуздана и нерадена мањина да загосподари над исправном и мирољубивом већином. Ко сумња нека посети Лок и Тител, нека загледа број бирача који су гласали приликом избора Аграрног Одбора и број бирача који нису гласали и нека се загледа у „начелне“ савезнике Михајла Васића, а дотле прилажем под бр. 9. службени исказ о исправности тих савезника, ради потврђивања горњих речи. Последица удружења деструктивних елемената са нерадним елементима још је одвратнија у Тителу. Тамо је за председника аграрног одбора изабран Душан Смедеревац који је шест месеци робовао због лажног новца, који је криветворио и искоришћавао, — број пресуде је 15567/Б. Ф. 1908. 30. октобра Краљ. Табла у Сегедину. Исти је робовао и за друге злочине. А за члана истог одбора изабран је и Марко Аврамов, који је робовао 6 месеци због пљевине. (Види прилог бр. 10.)

Изволите гласати против ових људи од „принципа“!

Оваким типовима било би место казамат а не министарски салони и поверљив „политички“ разговор.

Велика опасност прети нашем опстанку од међусобног поткопавања патриотских странака, јер данашња сулуда политичка борба националних странака, било из ривалитета или болесне сујете, иде само у прилог елементима којима је једини принцип и идеја крађа. Ја верујем у националну свест г. Кораћа и његових присталица, па зато и апелујем, да се чувају и анационалних и ноторних типова, да не прођу и они као Керенски који је једино из властољубља шуровао са нераденим и ноторним елементима на штету домољубивих елемената, па је сурвао и себе и народ у безизлазни понор.

Елемент против којег ја отворено устајем и апелујем страховито је нерадан. Он се успављује и буди једином „идејом“ отимања, а све под маском комунизма, јер тај елемент комунизам тако тумачи. Хоће људи благостање без знојa и рада Ја сам утврдио сам од Лока до Титела 137 парцела необрађене земље. То сам констатовао на страни 61. истражног записника и то је признато и од самих тужитеља и сведока, у записнику подписаних, на лицу места.

Ја молим Господина Великог Жупана и господина Поджупана да се овај реферат прочита жупанијском представништву с тим, да жупанијско представништво тражи од Краљ. Владе, да се донесе прешан закон против нерадиша, по коме ће нерадиши судити кривични суд по делу злочина против своје породице, и своје расе, и државе. Уједно молим и то, да се свима патриотским странкама прикаже наше државно стање у овој минијатури и опасност која се зацарила.

У *Сомбору*, 23. септембра 1920.

Остајем г. Поджупану одани
Никола Марковић с р.

Војничко насеобинско друштво места Целје.
(Vojaško nastanjevalno društvo mesta Celje.)

Услед правоваљаног решења главне скупштине овога друштва продају се добровољно ови објекти, који су друштвена властитост:

1. земљиште вл. бр. 365. м. о. Место Целје, које запрема грађевни простор у средини места Целја са шематичном касарном (двоспратна око 70 метара дуга, зграда лежи на живом друму), укупна проценбена вредност К 1,000.000·—,

2. земљиште вл. бр. 249. м. о. Место Целје с Јосифовим двором; две једноспратне куће за становање, покрај грађевинског простора, згодног за обрт односно индустрију уопће у површини од 4 хектара 13 ара и 52 квадратна метра, а лежи у северном делу места Целје, тик уз државну железницу, проценбена вредност К 1,250.000·—,

3. земљиште вл. бр. 183. м. о. Сподња Худиња, које изнаша 4 ha 64 a 80 m² ливаде (пашњака), згодно за грађевину односно индустрију предузеће, а лежи 12 минута северно од места Целје, процен[illegible] К 450.000·—

Понуде на друштвенога председника г. **дра Августа Шурби** (dr. August Schurbi), одветника у Целју. 114 2—2

Требам старију солидну женску којој би дужност била кувати за мене и њу, као и спремати 1 до 2 собе Обратити се на **Јована Савић, Срем. Карловци.** 144 2—2

Градско поглаварство у Ср. Карловцима.

Бр. 5865/1920.

Предмет: Продаја куће.

Оглас дражбе.

На јавној добровољној дражби дне *2. новембра 1920.* у 9 сати пре подне код кр. котарског суда у Сремским Карловцима продаваће се у граду кућа број 387. Женске Закладе дра Живка Гојковића и супруге му Милеве рођ Моловић, стојеће под управом овога града.

Дражбоватељи имају пре дражбе положити вадијум од 20 000 К.

Дражба је за продавца правомоћна кад је у року од 8 дана по дражбеном чину одобрена.

Дражбени увети могу се видети код градског поглаварства за време уредовних сати.

Срем. Карловци, 19. октобра 1920.

Градски начелник:
Симеоновић.

141 2—2

НОВО! НОВО!

ТРГОВИНА НАМЕШТАЈА

Милана Саратлића и Комп.

Нови Сад, Краља Петра ул. 7.

Препоручује велики избор американског и обичног канцеларијског намештаја. Уједно прима наруџбине по нацртима и врло умереним ценама.

169 2—5

ОГЛАШУЈТЕ У „ЗАСТАВИ“

На велико и мало.

ПРИСПЕЛА НАМ ЈЕ ВЕЛИКА КОЛИЧИНА

МАНУФАКТУРНЕ РОБЕ

КОЈУ УЗ ВРЛО ПОВОЉНЕ ЦЕНЕ ПРОДАЈЕМО.

Послуга тачна. Цене умерене.

На велико и мало.

138 5—6

Помодна мануфактурна трговина

Лешић и Мишић, — Нови Сад

Регента Александра улица број 34. (поред градске куће).

ЈЕФТИНО

НА ВЕЛИКО НА МАЛО

НАЈВЕЋОЈ ТРГОВИНИ ГАЛАНТЕРИЈЕ И МУШКЕ И ЖЕНСКЕ МОДЕ

ДУШАН С. МОНАШЕВИЋ

Ћурчијска 23. НОВИ САД, Телефон 338.

приспеле су велике количине ове робе:

За мушке: шешира, капа, кошуља, гаћа, краватни, самовеза, крагнова меканих и тврдих, каучук-крагнова и манцетни, соколских мајица, хозентрегера и т. д.;

За женске: белог рубља, гарнитура, комбинежа, доњих сукања, пруслука, чарапа, рукавица, ширмова, велики избор велова, венаца, пукета и цвећа за невесте, чипканих пруслука, разних фулова за штрикање и много других помодних и ауфпуц ствари;

За децу: чарапа, капа, шешира, рукавица, хозентрегера и т. д.

1 вагон моде и ауфпуц дугмета све врсте.

Когод дође у Нови Сад да пазари, нека у своме интересу посмотри цене у излозима моје радње.

Поруџбине на велико отправљам брзо.

Послуга брза и тачна. Цене јефтине и утврђене.

68 4—

ОБЈАВА!

Част нам је п. н. публику известитити, да смо данашњим даном опет отворили познату

Куборцијеву посластичарницу

Примамо поруџбине за журове, сватове и приватне поруџбине у најфинијој и најсолиднијој изради. Велико стовариште најразновраснијих десертних пецива. Посластичара стоји под опробаним руководством госп. Куборција.

Добродолски, Ласло и друг
Н. Сад, Краља Петра ул. бр. 29.
143 2—

ТРЕБАМ

за моју гвожђарску радњу

2 ДОБРА ШЕГРТА

из боље куће које би био вољан узети уз месечну плату или уз потпуну обскрбу без одевања, према томе како се погодимо.

Гвожђарска радња
Саве Нишевића, Н. Сад.
171 2—3

ПОРЦЕЛАНА, СТАКЛА

кујнско посуђе, шупље стакло, и то водене чаше, карафе, бокале, медицинске флаше, дивите, ацетиленске лампе, тулпине за електричне лустере, има у великој количини

Прашка Кред. Банка у Београду

За куповину обратити се:

БЕОГРАД — **А. ЈАНСЕН**
ЗЕМУН — **М. ФОГЕЛ**

Порцуланска Стакларска Радња
Краља Милана 59. Краља Петра 42.
12 3 6

Телеф. 350. Телеф. 350.

ПРИСПЕЛО

3 вагона црног плеха димензија плеха 0·5, 0·6, 0·75, 1, 1½, 2, 3 mm. дебљине (Дах) плеха број 18. 20. 22. и 24. — Шине за кола, обруча и разно гвожђе, праве **Винтерове осовине**, Француске виле са 4 ракље, плугова у разним гвожђарским робама, велики избор по најјефтинијој цени добија се код

Јулије Хусли, — Нови Сад
гвожђара, — Темеринска ул. бр. 8.
99 5—5

новосадска „ЗАСТАВА“
се дневно добива у трафици
РОМАНОВИЋА
изнад Поларца
у Београду.

Дражба оваца.

Дана **18/31. октобра** о. г. у 10 сати пре подне одржаће се дражба у манастиру Малој Ремети 107 комада матори́х оваца и 33 женских, 26 мушких јагњаца. Овце су све добре и кућевни је домазлук, а могу се увек у манастиру видети.

Разлог продаје — аграрна реформа.

Управа Манастира Мале Ремете
155 3—3 **п. п. Врдник.**

У пажњу Т. Т. Трговцима!

ПРИСПЕЛА НАМ ЈЕ ВЕЛИКА КОЛИЧИНА
КРАТКЕ И ПОМОДНЕ РОБЕ.
ПРОДАЈА САМО НА ВЕЛИКО

Стовариште кратке и помодне робе
Кириловић и Марцикић
Нови Сад, Ћурчијска ул. бр. 21.
132 3—8

ПЕКМЕЗА

од шљива 10 вагона нуди јефтиније него на лицу места **„ДУНАВ“** Експ. кућа, **Нови Сад**, Футошка ул. бр. 46. — Телефон 106. 168 2—2

Мотор-млин

у Вршцу на продају

HP. 65 (Sauggasmotor) пробитачно уређен, ново здање због болести продаје се. Ближа обавештења даје **Мих. Несторовић, Вршац**, Брегалничка 32. 129 3—3

КАЛЕНДАР „ЖЕНА“

ЗА ГОДИНУ 1921.

већ је ушао у штампу и скоро ће бити готов. Садржај му је врло одабран. Доноси велики број лепих савремених слика. — Поруџбине примају се већ сада. — Ко жели да огласи у Календару „Жена“, нека се одмах јави, да му оглас не закасни. Према величини огласа одредиће се и цена. — Календару је цена 5 динара (20 круна). — Поштарина према тарифи. — Да се неби календари губили, препоручујемо онима, који узму један или два комада, да га препоручено поруче. — Рабат је 20%. Поштарину плаћају растуривачи сами.

Поруџбине се шаљу на штампарију „Супек—Јовановић—Богданов“ у новац на адресу: Милица Јаше Томића, Нови Сад.

Молимо све пријатеље и једномишљенике, а нарочито наше женскиње, да се својски заузму и помогну растуривање Календара „Жена“. Тиме ће помоћи, да једна добра и поучна књига уђе у шире кругове народа и помоћи ће, да се одржи равнотежа у даљем излажењу часописа „Жене“, који је са жртвама пребродио ову годину.

Уредн. и Администр. „Жене“.

На продају:

једна комплетна нова **аршаћа гарнитура**, бензинтотор од 8 HP. кастн бр. 4.,

једна комплетна **крњачица** (са 4 јаме) и једна циркуларна тестера са америчанским мотором,

два комада **луксусна аутомобила** са 4 седишта у добром стању (фабр. Бенц и Мерцедес),

један **теретни аутомобил** од 5 тона (фабр. Дајмлер) и

једна **самоходна машина** за сечење и цепање дрва (бензинмотор 8—10 HP.) са прибором за оштрење тестере (Bandsäge).

Упитати: **Прва Вел. Бечкеречка Творница Сапуна и Свећа, Вел. Бечкерек (Бакат).** 156 2—2

МОТОР

3½ PS., 440 волти; глајхштром

ПРОДАЈЕ СЕ.

Упитати: у администр. „Заставе“.
15—

Продаје се кућа и намештај. Купцу се уступа одмах стан од 3 собе. Нови Сад, Богданска ул. 9.
173 2—2

500 карбид-лампа
2000 жижака
80 канта за мед
154 2—2
јефтино за продати.
Ј. Гиговић, — Нова Градишка.

Парни локомобили са вентилским развођачем;
Ланцове водене турбине систем **Фојт**
(Foith) — најекономније машине на стовариште. - Генерално заступство
Адолф Шанцер, Београд
Богојављенска ул. бр. 9.
1165 6—10

Првокласног праног каменитог

УГЉА

у комадима са 5200 калорија особито подесног за ложење пећи,

НУДИ

Српска Задружна Банка Д. Д.

са својих стовариштa у Новом Саду, Апатину, Паланци, Тителу, Перлезу, Великом Бечкереку и Митровици. 163 2—3

„СЛАВИЈА“

узајамно осигуравајућа банка у Прагу.

ФИЛИЈАЛА: Н. САД, Железничка ул. бр. 8. ГЛАВНО ЗАСТУПСТВО: СОМБОР.

Причуве К 142,000.000·— — Преузима све врсти осигурања.

Траже се заступници у свим местима уз повољне увјете.
1116 12—146

Стигла нам је нова пошиљка правог САМУМ цигаретпапира

са већ плаћеном новом царином нудим док залиха траје:

Самум са златотиском 100 ком. К 160 кут.
„ без „ 120 „ „ 170 „
Тробојнице у свим ширинама.
Бојице (штоффарбе) марка Голуб у свим бојама
Изврсна роба, властити производ 500 мил.

Робу разашиљем поштом поузећем, наруџбе примам и тачно и солидно извршујем.

Албрехт Абинун, трговина галантеријске робе на велико **Сарајево.**
145 2—3

Банка Војводина Д. Д.

Нови Сад.

140 2—10

Деоничарска главница К 20,000.000·—

Телефон 2—40

ИЗДАЈЕ

на основу овлаштења Министарства Финансија **уверења о осигурању валуте** за робу намењену извозу.

Брзојав: „Војводина“.

ДАЈЕ

информације и посредује код свих извозних и увозних послова.

КУПУЈЕ

девизе од иностраних купаца, те даје односна уверења.

ИЗДАЈЕ

гарантна писма за сва државна надлештва

ВРШИ

исплате на основу кредитних писама.